

NUMER 4/2025

PANORAMA

Uniwersytetu Trzeciego Wieku Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie

projekt współfinansuje
miasto stołeczne
Warszawa

SGH

Szkoła Główna
Handlowa
w Warszawie

W NUMERZE:

XX LECIE UTW SGH

**Wdrażamy Pakt na rzecz Seniorów
Nasi Partnerzy**

XX - lecie Uniwersytetu Trzeciego Wieku Szkoły Głównej Handlowej 2006-2026

Szanowni Słuchacze UTW SGH,

zbliża się dwudziestolecie działalności naszego Uniwersytetu. Były to lata niezwykle ekspansywnego rozwoju, realizacji unikalnych projektów i wydarzeń senioralnych.

Gościliśmy w UTW SGH najważniejsze osoby w państwie, premierów RP, prezydentów Warszawy, polityków, parlamentarzystów, wybitne postaci kultury.

Przez cały okres funkcjonowania naszą pozycję na rynku i w środowisku uniwersyteckim wzmacniał i nobilitował mecenat i potencjał naukowy Szkoły Głównej Handlowej, która udzielała Uniwersytetowi wszelkiego wsparcia naukowego, organizacyjnego i kadrowego.

Stworzyliśmy w UTW SGH wyjątkowy system wolontariatu studenckiego i doktoranckiego.

Jako jedyny w Polsce UTW SGH legitymuje się międzynarodowym certyfikatem jakości określonym normą ISO 9001:2015.

Naszemu słuchaczom staraliśmy się zaoferować bogatą, zróżnicowaną ofertę edukacyjną, integracyjną, kulturalną, sportową i turystyczną.

W krótkim czasie nasz Uniwersytet zyskał przewodnią pozycję nie tylko wśród warszawskich ale też kilkuset UTW w kraju.

Nawiązaliśmy też współpracę z polonijnymi Uniwersytetami Trzeciego Wieku zrzeszającymi Polaków, których losy historii pozostawiły poza granicami Polski.

UTW SGH był inicjatorem ważnych wydarzeń senioralnych, inicjatyw ustawodawczych, organizatorem nowych struktur, inicjatorem powstania organizacji przedstawicielskich wspomagających inne Uniwersytety.

Uroczystości podsumowujące naszą działalność planujemy na zakończenie roku akademickiego 2025/2026. Chcielibyśmy na nich pokazać nasz dorobek, rozwój, naszych najwierniejszych słuchaczy, a także grono naszych Partnerów i Sponsorów gotowych nieść pomoc w realizacji naszych celów.

Prosimy o przysyłanie archiwalnych zdjęć obrazujących ważne wydarzenia, wycieczki, wyjazdy zagraniczne, występy Teatru itp., a także propozycje wydarzeń wzbogacających program obchodów.

Zapraszamy do komitetu organizacyjnego, który opracuje szczegółową koncepcję merytoryczną obchodów, kalendarz wydarzeń, makietę wydawnictwa jubileuszowego, wejdzie w skład komisji w realizowanych konkursach itp.

Już teraz ogłaszamy Konkurs na wspomnienia słuchaczy, w których podzielią się z nami:

- motywacjami do wstąpienia do UTW SGH,
- oceną, które formy działania UTW SGH uważają za najcenniejsze,
- jakie wydarzenia wywarły na nich największe wrażenia,
- jakich aktywności ich zdaniem zabrakło.

Najciekawsze zaprezentujemy w wydawnictwie jubileuszowym, a także nagrodzimy nagrodami rzeczowymi.

Chcielibyśmy też zaprezentować sylwetki najstarszych stażem słuchaczy UTW SGH.

Prosimy o zgłaszanie się słuchaczy, którzy mają min. 15-letni staż w UTW SGH wraz z informacjami, o jakie prosimy wyżej i zdjęciem w formacie jpg.

Wszelkie nadesłane uwagi będą dla Zarządu cennymi wskazówkami do dalszego rozwoju i wzbogacania koncepcji programowych.

Materiały, zdjęcia i inne informacje prosimy przysyłać na adres e-mail: Klewkowicz@interia.eu.

Jeśli takie będzie życzenie autora, zachowamy anonimowość respondentów.

Chcemy nie tylko razem świętować nasz Jubileusz ale rozwijać, kształtować przyszłość naszego Uniwersytetu zgodnie z oczekiwaniami Słuchaczy.

Z pozdrowieniami
Krystyna Lewkowicz
Prezes UTW SGH

Potrzebne nowe regulacje prawne dot. polityki senioralnej

Nowelizacja ustawy o osobach starszych czy nowa ustawa

Uchwalona 11 września 2016 r. ustawa o osobach starszych (MP 2015.poz. 1705) była pierwszym w historii polskiego prawodawstwa aktem prawnym rangi ustawy regulującym sprawę osób starszych. Jej pomysłodawcą był Parlamentarny Zespół ds. UTW pod kierownictwem posła Michała Szczerby.

Ten nowatorski w owym czasie akt prawny uznany został za wielkie wydarzenie w polityce senioralnej.

Ustawa miała dość lakoniczną treść, a jej ostateczne brzmienie odbiegało znacząco od projektu wnioskodawców, jednak towarzyszył wszystkim optymizm, iż potencjalne braki zostaną uregulowane w trybie rozporządzeń wykonawczych.

Nie tylko się tak nie stało, ale praktyka stosowania ustawy obnażyła wszystkie jej słabe strony, przede wszystkim **bardzo ograniczony zakres przedmiotowy** podlegający regulacji na jej mocy.

Przedmiot regulacji tego aktu w uchwalonej wersji to: „ustawa określa zakres monitorowania i przedstawiania informacji o sytuacji osób starszych, podmioty uczestniczące w realizacji tego zadania oraz źródła jego finansowania”.

Do podejmowania zadań wynikających z ustawy zobowiązane są jedynie centralne podmioty administracji publicznej (Rada Ministrów, Prezes Rady Ministrów, Minister do spraw Polityki Senioralnej), zatem zakres zadań, jak i realizujących je podmiotów jest bardzo wąski.

Nie uwzględnia się w tym akcie działań składających się na planowanie i realizację polityki senioralnej, w tym odpowiedzialności za jej skuteczność i dostępność, jak również wszystkich szczebli administracji publicznej odpowiedzialnych na mocy prawa za prowadzenie polityki senioralnej.

Sam fakt obserwacji sytuacji osób starszych i prezentacji danych statystycznych obrazujących sytuację w poszczególnych obszarach badawczych nie pozwala na ocenę stopnia zaspakajania potrzeb, dostępności i efektywności produktów i usług medycznych i społecznych, nie formułu-

je rekomendacji do działań i nie buduje żadnych podstaw programowych i prawnych dla realizacji polityki senioralnej w kraju.

Przygotowywany przez MRPiPS doroczny **Raport**, o którym mowa w ustawie, to niezwykle obszerny, trudny w odbiorze zestaw danych statystycznych dostępnych w rocznikach GUS i innych dokumentach i analizach resortowych.

Środowiska senioralne od wielu lat postulowały o nowelizację ustawy o osobach starszych.

Upływ czasu i dynamicznie rozwijająca się polityka senioralna dodatkowo czyniła zapisy i sposób jej realizacji coraz mniej satysfakcjonującymi.

W latach 2018-2019 pracował nad projektem nowelizacji ustawy także Obywatelski Parlament Seniorów, lecz jego propozycje rozwiązań i wnioski nie doczekały się procedowania.

W międzyczasie znowelizowano ustawę o samorządzie gminnym nakładając na samorząd obowiązek prowadzenia zadań z zakresu polityki senioralnej, co rozszerzyło katalog podmiotów zobligowanych do kreowania polityki senioralnej.

Sposób realizacji ustawy oraz jej dalsze losy były także przedmiotem obrad sejmowej Komisji ds. Polityki Senioralnej.

Dyskusja parlamentarzystów i przedstawicieli organizacji senioralnych potwierdziła tezę, iż ustawa wymagałaby tak szerokiej nowelizacji, iż praktycznie wymaga napisania jej od początku lub zastąpienia inną ustawą, szerzej odnoszącą się do całokształtu polityki senioralnej w Polsce.

Prace prowadzone w ostatnich latach przez **Zespół Ekspertów ds. Osób Starszych** działający przy Rzeczniku Praw Obywatelskich zostały podsumowane w postaci **Opinii z dnia 25 maja 2025 r.**, która stwierdza:

- niesatysfakcjonujący zakres merytoryczny oraz sposób działania ustawy o osobach starszych,
- zawiera uzasadnienie potrzeby uchwalenia kompleksowej ustawy o polityce senioral-

nej wraz z wytycznymi dot. jej merytorycznego zakresu.

Wg propozycji Zespołu ekspertów ds. osób starszych w postulowanej ustawie o polityce senioralnej powinny być wskazane następujące wartości wymagające szczególnego uwzględnienia w tej polityce:

- godność (w związku z rozpowszechnionym stereotypem osoby starszej wartość ta jest szczególnie zagrożona w tej fazie życia z powodu często towarzyszącego starzeniu się spadkowi samodzielności, sprawności i zaradności; z zagrożeniem godności wiąże się też zagrożenie prywatności),
 - podmiotowość jednostki (jej wyrazem jest prawo do decydowania o własnym życiu, ale też prawo do wpływania na decyzje grup, społeczności lokalnych i dużych zbiorowości, do których należą osoby starsze),
 - samorealizacja osoby starszej (prawo do wyboru drogi życiowej, prawo do ekspresji twórczej, do realizacji zainteresowań, kontynuowania pracy zawodowej itd.),
 - bezpieczeństwo (ważne przede wszystkim w kontekście osobistym – bezpieczeństwo fizyczne, psychiczne, ekonomiczne; ochrona przed przemocą, zagrożeniami i zaniedbaniami),
 - wolność (przede wszystkim wolność wyboru stylu życia i miejsca zamieszkania; wolność wyrażania pragnień, preferencji i opinii),
 - sprawiedliwość społeczna (uwzględnianie w ocenie potrzeb osób starszych, w określaniu praw całościowego wkładu starszego pokolenia w gospodarkę kraju, rozwój społeczny i kulturowy),
 - równość (rozumiana jako równe traktowanie, czyli przeciwieństwo dyskryminacji z powodu wieku, ale też jako wyrównywanie szans w dostępie do usług społecznych, do udziału w życiu społecznym i politycznym, do uczestnictwa w kulturze itd.),
 - solidarność społeczna (wspieranie, działanie na rzecz osób starszych przez instytucje i przez osoby należące do młodszych pokoleń, ale też wspieranie młodszych pokoleń w rodzinie, pracy, w środowisku lokalnym przez osoby starsze).
- Naczelnymi zasadami polityki senioralnej wg Opinii Zespołu Ekspertów powinny być:
- partycypacja (uczestnictwo osób starszych w procesach decyzyjnych dotyczących polityki senioralnej, udział w projektowaniu usług społecznych, z których korzystają osoby starsze);
 - decentralizacja (stworzenie warunków do rozwijania polityki senioralnej w środowiskach lokalnych – blisko miejsca zamieszkania, miejsca pracy zawodowej lub innych aktywności osób starszych);
 - włączanie potrzeb osób starszych i działań na rzecz ich zaspokojenia we wszystkie polityki publiczne (planowanie i realizacja różnych polityk publicznych – nie tylko polityki społecznej – z uwzględnieniem potrzeb i możliwości zróżnicowanej wewnętrznie zbiorowości osób starszych; tzw. mainstreaming ageing);
 - przeciwdziałanie ageizmowi (polityka senioralna powinna obejmować przegląd przepisów prawa i polityk publicznych pod kątem ograniczania praw osób starszych oraz dostępności rynku pracy, dóbr i usług, życia społecznego i publicznego etc. – tzw. ageizm instytucjonalny wg definicji Światowej Organizacji Zdrowia oraz systematyczną eliminację tego zjawiska; polityka senioralna powinna obejmować również działania sprzyjające eliminacji ageizmu interpersonalnego oraz internalizowanego poprzez odpowiednie programy i kampanie).
 - koordynacja działań różnych podmiotów, które działają na rzecz osób starszych na różnych poziomach życia społecznego;
 - aktywizacja (działania polityki senioralnej powinny służyć zachęcaniu osób starszych do aktywności w różnych dziedzinach życia oraz do samoorganizacji);
 - międzypokoleniowość (polityka senioralna powinna przyczyniać się do wzmacniania i budowania więzi międzypokoleniowych, promować inicjatywy społeczne, rozwiązania organizacyjne, technologie itd. mające charakter uniwersalny – łączące pokolenia i służące różnym pokoleniom);
 - inkluzywność (tworzenie instytucji życia społecznego, które sprzyjałyby szerokiemu społecznemu uczestnictwu osób starszych, likwidowałyby bariery dostępu itd.)

Wśród rekomendacji merytorycznych sformułowanych przez Zespół Ekspertów znalazły się także tezy:

1. Wskazanie, że do zadań samorządu terytorialnego różnych szczebli należeć powinno, m.in.:

- 1/ przygotowanie diagnozy potrzeb osób starszych (samorząd gminny, powiatowy i województwa);
- 2/ opracowywanie krótkofalowej i długofalowej prognozy potrzeb osób starszych w kontekście zmieniającej się sytuacji demograficznej (samorząd województwa przygotowujący prognozy dla województwa, powiatów i gmin);
- 3/ analiza możliwości i rozwiązań, które mogą być wdrażane w ramach polityki senioralnej - analiza potencjału gospodarczego, stanu infrastruktury społecznej i komunikacyjnej, kapitału społecznego, ludzkiego i kulturowego (samorząd gminny, powiatowy i województwa);
- 4/ opracowywanie strategii i programów polityki senioralnej (samorząd gminny, powiatowy i województwa), monitorowanie sytuacji osób starszych (samorząd gminny, powiatowy i województwa).

2. Upoważnienie dla ministra właściwego ds. polityki senioralnej do ustalenia standardów przeprowadzania ewaluacji polityki senioralnej na wszystkich szczeblach samorządu terytorialnego, w tym określenia kryteriów ewaluacyjnych oraz podstawowych wskaźników ilościowych i jakościowych ewaluacji ex-post. Obowiązek przeprowadzania przez ministra właściwego do spraw polityki senioralnej okresowej oceny jakościowej (ekspertkiej) tej polityki (w tym kluczowych programów rządowych). Ocena powinna odbywać się w przedziałach czasowych pozwalających na określenie skuteczności i efektywności działań, np. w przedziałach 3-letnich (obowiązujący obecnie cykl roczny dostarcza obrazu fragmentarycznego, nie daje podstaw do oceny zmian). Ustanowienie mechanizmu koordynacji polityki senioralnej na poziomie rządo-

wym – ministra właściwego ds. polityki senioralnej, odpowiedzialnego również za relacje międzynarodowe, w tym prace nad Konwencją o prawach osób starszych. Potrzebne jest rozszerzenie kompetencji tego ministra w zakresie koordynacji działań organów administracji rządowej (a nie tylko monitorowania sytuacji osób starszych) np. w zakresie implementacji zasady mainstreaming ageing.

3. Utworzenie działu „polityka senioralna” w działach administracji rządowej i budżecie państwa. Dzięki temu powstanie instrument prawny pozwalający na scalenie działań na rzecz osób starszych w spójną politykę senioralną – powstaną podstawy do jej programowania, wdrażania i koordynowania na różnych szczeblach administracji publicznej. Obecnie na poziomie lokalnym pod pojęciem „polityka senioralna” kryje się zazwyczaj zbiór oderwanych od siebie działań adresowanych do starszych mieszkańców gmin lub powiatów. Co więcej często mają one charakter okazjonalny i nie są poprzedzone diagnozą potrzeb. Jest to przede wszystkim problem małych jednostek samorządu terytorialnego, gdyż w wielu dużych miastach już istnieją bardziej kompleksowe programy polityki senioralnej. Ponadto działanie to pozwoliłoby na wyłączenie polityki senioralnej z domeny pomocy społecznej. Obecne usytuowanie działań na rzecz osób starszych w dziedzinie pomocy społecznej tworzy różnego rodzaju bariery dla dostępności wsparcia dla ogółu osób starszych: od limitów finansowych dot. wysokości przychodów uprawniających do skorzystania ze wsparcia, poprzez wprowadzanie konieczności przechodzenia przez procedury typu wywiad środowiskowy w przypadku chęci skorzystania z aktywności w klubach seniora. Procedura ta stanowi psychiczną barierę odnoszącą się do stygmatyzacji osób starszych jako uzależnionych od pomocy społecznej. Organizacja działań na rzecz osób starszych powinna być wolna od tego rodzaju barier i szeroko dostępna, podobnie jak edukacja dla dzieci i młodzieży (niezależnie od stopnia dochodu).

4. Zapewnienie adekwatnego do zadań instrumentu finansowania polityki senioralnej na poziomie centralnym oraz samorządowym (np.: subwencja senioralna), który umożliwi realizację polityki senioralnej, w szczególności umożliwi realizację potrzebnych działań mniej zasobnym gminom. Do rozważenia pozostaje opracowanie zasady obliczania wysokości transferów finansowych do gmin np. w oparciu o odsetek osób korzystających z uprawnień emerytalnych w danej gminie.
5. W postulowanej ustawie o polityce senioralnej powinien znaleźć się – podobnie jak w obowiązującej obecnie ustawie o osobach starszych - katalog dziedzin, w jakich ma być realizowana polityka senioralna, monitorowana i oceniana sytuacja osób starszych pod kątem zaspokojenia potrzeb osób starszych. Powinien on dzielić się na działy obowiązkowe w każdym raporcie i fakultatywne. Katalog ten powinien także mieć charakter otwarty. Pozwalałoby to na elastyczne określanie zakresu przedmiotowego okresowych raportów na temat sytuacji osób starszych. Ekspersi przygotowujący taki dokument powinni mieć możliwość uwzględniania w nim kwestii, które były szczególnie ważne dla seniorów w okresie, jakiego raport dotyczy, a także ustalania, jakie zmiany gospodarcze, społeczne, kulturowe, technologiczne (np. sztuczna inteligencja, automatyzacja itd.), ludnościowe (np. migracje) itd. miały w analizowanym okresie szczególnie znaczący wpływ na sytuację starszego pokolenia lub mogą mieć wpływ w przyszłości.
6. Istotnym aspektem analiz powinna być część poświęcona prognozom odnoszącym się do potrzeb osób starszych w ustalonym okresie kilku lat, opatrzona wnioskami dotyczącymi adekwatnej odpowiedzi na te potrzeby (np. poszerzenie lub pomniejszenie bazy określonych usług).

Wartości i zasady polityki senioralnej są też uwzględnione w dwóch uchwałach Rady Ministrów: uchwale nr 238 Rady Ministrów z dnia

24 grudnia 2013 r. w sprawie przyjęcia dokumentu Założenia Długofalowej Polityki Senioralnej w Polsce na lata 2014–2020 oraz uchwale nr 161 Rady Ministrów z dnia 26 października 2018 r. w sprawie przyjęcia dokumentu Polityka społeczna wobec osób starszych 2030. **BEZPIECZEŃSTWO – UCZESTNICTWO – SOLIDARNOŚĆ.**

Środowisko Uniwersytetów Trzeciego Wieku aktywnie uczestniczyło w pracach Zespołu Ekspertów nad Opinią i w pełni ją popiera, a ponadto, opierając się na własnych doświadczeniach, sformułowano podobny katalog potrzeb w Pakcie na rzecz Seniorów 2025 r. sprowadzających się do generalnej tezy, iż:

Potrzebny jest nowy kompleksowy akt prawny – ustawa o polityce senioralnej.

Apelujemy o zespolenie wysiłków różnych środowisk parlamentarnych, naukowych, rządowych i organizacji senioralnych na rzecz podjęcia pilnych prac legislacyjnych nad nową ustawą.

Wyrażamy przekonanie, iż sejmowa Komisja ds. Polityki Senioralnej mogłaby i powinna odegrać w tym procesie wiodącą rolę inicjatywą.

F. Kott

Szanowni Słuchacze UTW,

pełny test Paktu na rzecz Seniorów 2025 znajduje się w wydawnictwie „50 lat ruchu UTW w Polsce” 1975-2025.

Szczególnie rekomendujemy to wydawnictwo nowym słuchaczom UTW SGH aby szybko zapoznali się ze specyfiką ruchu UTW oraz programem działania i strategią.

Zachęcamy do przesyłania wszelkich pomysłów i angażowanie się w realizację mające na celu jak najszerze wdrożenie zawartych w Pakcie też i programów.

Wydanie książkowe dostępne jest bezpłatnie w Sekretariacie UTW SGH zaś wersja elektroniczna na **www.fundacjaoputw.pl**.

Zachęcamy do współpracy!
Krystyna Lewkowicz

EDUKACJA - TO PODSTAWA

Zalewają nas nowe technologie, nie tylko w przemyśle, ochronie środowiska, rolnictwie i produkcji żywności, ale też szeroko rozumianej komunikacji, medycynie, bankowości, usługach i wielu innych dziedzinach.

Informatyzacja codziennego życia osiągnęła nienotowany wcześniej poziom.

Bez Internetu i nowych technologii trudno sobie wyobrazić funkcjonowanie we współczesnym świecie.

Powszechnie w codziennym życiu zaczynamy spotykać się i komunikować ze sztuczną inteligencją, która może być bardzo pomocna ale też, jeśli wymknie się spod kontroli, może wyrządzić nieopisane szkody.

W społecznych strategiach wielkich koncernów i organizacji społecznych edukacja skierowana do potencjalnych klientów, odbiorców usług, konsumentów, pacjentów staje się jednym z filarów funkcjonowania.

Edukacja to więc nie tylko przekazywanie wiedzy młodemu pokoleniu. Uczyć się musimy ustawicznie wszyscy.

Każdy z nas, w tym także seniorzy, codziennie staje przed nowymi wyzwaniami, które wymagają wiedzy, nowych kompetencji, rzetelnej informacji.

SZTUCZNA INTELIGENCJA - SZANSA CZY ZAGROŻENIE?

Sztuczna inteligencja (ang. artificial intelligence, w skrócie AI), to dziedzina informatyki i technologii, oparta na algorytmach uczenia maszynowego, która zajmuje się tworzeniem aplikacji i modeli zdolnych do wykonywania zadań, jakie normalnie wymagają udziału ludzi.

Systemy te mają zdolność samodzielnego uczenia się, przetwarzania informacji, rozwiązywania problemów i podejmowania decyzji.

Do najstarszych zastosowań AI należą m.in. rozpoznawanie obrazów i symulowanie ludzkiej mowy, identyfikacja śladów biologicznych, zapachów, przetwarzanie języka naturalnego i analiza dużej ilości danych w krótkim czasie.

Już obecnie ma powszechne zastosowanie w kryminologii, selekcji materiałów dowodowych, analizie baz danych.

Mamy z nią do czynienia w zgłaszaniu szkód komunikacyjnych, przyjmowaniu zleceń na usługi, składaniu zamówień na dostawy towarów, informacji turystycznej i wielu innych dziedzinach, z których korzystamy na co dzień.

Obserwując wciąż rosnące wykorzystanie AI, można się spodziewać, że w przyszłości będzie ona coraz bardziej obecna w różnych dziedzinach życia, w których będzie miała wpływ na to, jak żyjemy, pracujemy i funkcjonujemy w społeczeństwie.

Wraz z rozwojem sztucznej inteligencji pojawia się jednak wiele wątpliwości:

CZY SZTUCZNA INTELIGENCJA JEST - SZANSA? CZY - ZAGROŻENIEM DLA LUDZKOŚCI?

Jak będzie wykorzystana AI w najbliższym czasie i przyszłości?

Czy będzie służyła jako narzędzie ułatwiające życie ludziom i wspomaganie technologii, czy też stanie się zagrożeniem dla ich prywatności i bezpieczeństwa?

Będzie chroniła przed zagrożeniami czy sprzyjała rozwojowi przestępczości?

Z tym ostatnim zjawiskiem spotykamy się niestety coraz częściej, bowiem dzięki sztucznej inteligencji przestępcy mogą podszywać się pod inne osoby, wykorzystywać ich wizerunek i głos do nierzetelnych reklam lub wyłudzeń.

Rozwój sztucznej inteligencji niesie dla nas wiele nowych możliwości w codziennym życiu, biznesie, opiece zdrowotnej czy gospodarowaniu odpadami.

Z punktu widzenia gospodarki i biznesu, sztuczna inteligencja jest niezbędna do procesów przetwarzania i analizy big data oraz podejmowania odpowiedzialnych decyzji.

Sztuczna inteligencja może być wykorzystywana w wielu dziedzinach, takich jak medycyna, przemysł, transport, rolnictwo. Roboty i algorytmy w błyskawicznym tempie analizujące dane, są już niemal w każdym obszarze codziennego życia.

Rozpoznawanie obrazów ma szerokie zastosowanie, począwszy od identyfikacji osób popełniających przestępstwa aż po wykrywanie wad produkcyjnych wyrobów.

Maszyny wyposażone w sztuczną inteligencję są w stanie przetwarzać duże ilości danych w krótkim czasie i dokonywać bardzo dokładnych analiz.

W związku z tym sztuczna inteligencja jest coraz częściej wykorzystywana w procesach produkcyjnych. Może ona pomóc w optymalizacji, zapobiec awariom, zwiększyć wydajność, polepszyć bezpieczeństwo. Dzięki AI można również przeprowadzić dokładniejszą kontrolę jakości produktów.

**BARDZO WAŻNĄ DZIEDZINĄ, W KTÓREJ
POMOC SZTUCZNEJ INTELGENCJI
JEST NIEOCENIONA TO MEDYCyna.**

Dzięki sztucznej inteligencji można analizować duże ilości danych medycznych i wyciągać z nich wnioski, co byłoby niemożliwe do osiągnięcia dla ludzkiego umysłu. Sztuczna inteligencja może więc pomóc lekarzom w szybszym wykrywaniu chorób, skuteczniejszym diagnozowaniu pacjentów, a także w projektowaniu nowych leków i terapii, **może więc poprawić jakość opieki zdrowotnej.**

Sztuczna inteligencja może pomóc także w rozwiązywaniu globalnych problemów, takich jak zmiany klimatu, przewidywanie kataklizmów pogodowych, przeciwdziałanie pandemiom czy gospodarowaniu odpadami.

Analizując duże ilości danych i wyciągając odpowiednie wnioski, szybciej opracujemy skuteczne strategie niwelowania problemów globalnych, zwiększenia efektywności działań z zakresu ekologii i bezpieczeństwa.

***Nie obawiaj się, jednak
poznaj możliwości i staraj się
panować nad sytuacją.***

Rekomendujemy Uniwersytetom Trzeciego Wieku aby do swoich programów edukacyjnych włączyły zagadnienia sztucznej inteligencji celem poznania jej możliwości, a zarazem przeciwdziałania nadużyciom na szkodę osób starszych.

Kluczem do sukcesów jest bowiem świadomość zagrożeń i wiedza.

Florian Kott

NOWY ROK AKADEMICKI – NOWE WYZWANIA, NOWE CELE.

W nadchodzącym roku akademickim 2025/2026, Uniwersytet Trzeciego Wieku Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie (UTW SGH) stoi przed szeregiem wyzwań i możliwości.

Analiza dotychczasowej działalności oraz ogólnopolskich trendów w edukacji seniorów pozwala na zidentyfikowanie kluczowych obszarów, na których warto się skupić, aby kontynuować dynamiczny rozwój i w pełni odpowiadać na potrzeby swoich słuchaczy.

Cel strategiczny to oczywiście obchody XX - lecia UTW SGH.

Piszemy o nim w artykule wstępnym i w naszym Informatorze wakacyjnym, który prezentowany jest na www.fundacjaoputw.pl i www.utwsgh.waw.pl.

Udostępniamy go też, zwłaszcza kandydatom na nowych słuchaczy UTW SGH do pobrania w formie drukowanej dostępnej w sekretariacie UTW SGH.

Główne wyzwania czekające UTW SGH

W nowym roku akademickim UTW SGH będzie musiało zmierzyć się z wyzwaniami o charakterze zarówno organizacyjnym, jak i programowym. Do najważniejszych z nich należą:

- **Dostosowanie oferty do różnicowanych potrzeb i zainteresowań słuchaczy**

Wraz z rosnącą popularnością uniwersytetów trzeciego wieku, rośnie również różnicowanie w grupie seniorów – od osób niedawno przechodzących na emeryturę, aktywnych i poszukujących nowych wyzwań, po osoby starsze, z innymi potrzebami edukacyjnymi i społecznymi.

Społeczność UTW SGH, jak całe społeczeństwo, nieco się postarzała. W 2006 roku przychodziły do Uniwersytetu osoby 55-65 letnie, zaś 85. latkowie byli rzadkością.

Obecnie średnia wieku wyraźnie przesunęła się do przedziału 75-85 lat, co stanowi wyzwanie dla koncepcji programowej.

- **Integracja nowych technologii**

Pandemia przyspieszyła cyfryzację, jednak wciąż istnieje potrzeba dalszego rozwijania kompetencji cyfrowych wśród seniorów oraz efektywnego wykorzystywania narzędzi on-line w procesie dydaktycznym, co może stanowić wyzwanie zarówno dla słuchaczy, jak i wykładowców.

Obserwacje „rynku” wskazują na zapotrzebowanie na nowoczesne formy, takie jak aplikacje bankowe, obywatelskie ułatwiające załatwianie spraw urzędowych, posługiwanie się nawigacją ułatwiającą samodzielne podróżowanie, dostawy towarów i usług do domu, elektroniczny nadzór nad bezpieczeństwem osób niepełnosprawnych mieszkających samotnie oraz umiejętność komunikowania się na odległość - videokonferencje z rodziną mieszkającą daleko, szkolenia on line itp. i

- **Zapewnienie ciągłości i atrakcyjności finansowania**

Jako organizacja pozarządowa, UTW SGH opiera swoją działalność na składkach członkowskich oraz zewnętrznych źródłach finansowania. Pozyskiwanie środków na realizację ambitnych celów programowych i utrzymanie wysokiej jakości oferty jest stałym wyzwaniem.

W roku akademickim 2025/2026 UTW SGH rozpoczyna kolejną 3 - letnią edycję t.zw. grantu warszawskiego, tj. programu wspierania UTW przez Miasto st. Warszawa. To nieocenione dodatkowe źródło finansowania programu.

- **Angażowanie i aktywizacja słuchaczy**

Utrzymanie wysokiego zaangażowania słuchaczy, nie tylko w zajęciach, ale również w życiu społecznym uniwersytetu, jest kluczowe dla budowania silnej i wspierającej się społeczności.

Apelujemy do aktywnych słuchaczy o włączanie się w prace Zarządu, Komisji Rewizyjnej, Rady Programowej bowiem są to organy, które chcą i muszą mieć kontakt ze słuchaczami aby wsłuchiwać się w ich opinie i ich oczekiwania.

- **Współpraca międzypokoleniowa**
Tworzenie i rozwijanie inicjatyw łączących pokolenia studentów SGH i słuchaczy UTW jest istotne dla obu stron, ale wymaga starannego planowania i koordynacji. UTW SGH dopracował się unikalnego systemu pozyskiwania i współpracy ze studentami i doktorantami SGH. Z uwagi jednak na jej tymczasowość wymaga stałego rozwijania i wznowiania werbunku i doskonalenia.

Rekomendowane Obszary Skupienia

Biorąc pod uwagę powyższe wyzwania, UTW SGH w nowym roku akademickim powinno skoncentrować swoje wysiłki na kilku kluczowych obszarach:

- **Rozwój oferty edukacyjnej**
Warto postawić na interdyscyplinarność, łącząc tradycyjne dziedziny wiedzy z nowymi trendami. Zgodnie z opublikowanym planem zajęć na rok 2025/2026, widoczne jest kontynuowanie sprawdzonych formatów, takich jak wykłady plenarne z ekonomii, prawa czy historii, ale warto również rozwijać warsztaty i seminaria w mniejszych grupach, które sprzyjają większej interakcji.
- **Edukacja cyfrowa**
Należy kontynuować i rozwijać kursy z obsługi komputera, smartfonów i bezpiecznego korzystania z Internetu. Warto rozważyć wprowadzenie zajęć na temat nowych mediów, bankowości elektronicznej czy e-administracji, co znacząco podniesie komfort i bezpieczeństwo seniorów w cyfrowym świecie.

Zapraszamy na kurs „**Z technologią przez świat**”. Uwaga! Ostatnie miejsca do akredytacji pod adresem: warsztaty@vasco-elektronics.com

- **Zdrowie i dobrostan**
Programy promujące zdrowy styl życia, zarówno w aspekcie fizycznym (gimnastyka, rehabilitacja), jak i psychicznym (treningi pamięci, warsztaty psychologiczne), cieszą się niesłabnącym zainteresowaniem i powinny być nadal rozwijane.
- **Turystyka i Krajoznawstwo**
Jak pokazują dotychczasowe inicjatywy, takie jak wycieczki do Grecji czy do siedziby Zespołu "Mazowsze", turystyka jest jednym z najbardziej pożądanym i integrującym elementów działalności UTW. Wycieczki, zarówno krajowe, jak i zagraniczne, stanowią doskonałą okazję do aktywnego wypoczynku,

poszerzania horyzontów oraz zacieśniania więzi między słuchaczami. Warto rozwijać tę ofertę, proponując wyjazdy o różnym charakterze: od krótkich, jednodniowych wypadów po Mazowsze, po dłuższe, tematyczne podróże (np. szlakami historycznymi, kulinarne, uzdrowiskowe).

- **Działalność kulturalna i społeczna**
Organizacja wycieczek, spotkań, koncertów oraz zaangażowanie w wolontariat i inicjatywy międzypokoleniowe to kluczowe elementy budowania wspólnoty i przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu seniorów.

Formy realizacji

W oparciu o zidentyfikowane wyzwania i obszary fokusowe, UTW SGH może postawić sobie następujące formy współpracy na nadchodzący rok akademicki.

1. Uruchomienie nowych, innowacyjnych kursów

Wprowadzenie do oferty co najmniej dwóch nowych ścieżek tematycznych, odpowiadających na aktualne trendy i zainteresowania słuchaczy (np. podstawy inwestowania dla seniorów, ekologia w życiu codziennym, historia sztuki nowoczesnej).

Szczególnie rekomendujemy wykład Marina Dachniewskiego, który odbędzie się 22 października br., a ponadto wykłady dostępne na www.utwsggh.waw.pl lub www.fundacja-oputw.pl

Poświęcone są one walce z dezinformacją w sieci, budową zaufania do mediów, naszym emocjom wynikającym z zalewającej nas fali informacji, a jednocześnie w ustawicznej pogoni na informację.

2. Zwiększenie kompetencji cyfrowych słuchaczy

Przeprowadzenie cyklu warsztatów z zakresu cyberbezpieczeństwa oraz praktycznego wykorzystania aplikacji mobilnych, z miernikiem w postaci ankiety satysfakcji i samooceny umiejętności uczestników.

Przyjmując tezę, iż wiedza i ostrożność to podstawa bezpieczeństwa, nasz Partner PKO Bank Polski zaoferował seniorom szkolenia on-line, z których dowiemy się jak unikać:

- » oszustw telefonicznych,
- » oszustw z wykorzystaniem stron internetowych, nauczymy się zasad bezpiecznego postępowania i logowania,

- » wyłudzeń kodów BLIK, nauczymy się bezpiecznego korzystania z płatności internetowych - co warto wiedzieć, gdy mamy aplikację bankową,
- » oszustw na legendę (wykorzystywanie samotności w aspekcie oszustw na miłość z internetu),
- » fałszywych inwestycji.

Eksperti PKO Banku Polskiego w przystępnej formie, posługując się przypadkami z życia wziętymi pomogą nam ustrzec się nieprzyjemnych niespodzianek na wakacjach i nie tylko.

Z prezentacjami można zapoznać się na naszych stronach www.utwsgh.waw.pl oraz www.fundacjaoputw.pl

3. Wzmocnienie współpracy z SGH

Planujemy też zorganizowanie co najmniej dwóch wspólnych projektów międzypokoleniowych z udziałem studentów SGH i słuchaczy UTW, np. w formie wspólnych debat, warsztatów czy projektów badawczych.

SGH i jej wolontariusze zapewne odegrają kluczową rolę w realizacji programu obchodów XX-lecia UTW SGH.

4. Rozbudowa oferty turystycznej

Zaplanowanie i zorganizowanie w roku akademickim co najmniej jednej wycieczki zagranicznej oraz czterech wycieczek krajowych (w tym dwóch jednodniowych). Oferta powinna być zróżnicowana pod względem tematycznym i kosztowym, aby odpowiedzieć na różne zainteresowania i możliwości finansowe słuchaczy.

5. Poszerzenie oferty zajęć ruchowych

Wprowadzenie nowych form aktywności fizycznej, dostosowanych do różnych poziomów sprawności, w odpowiedzi na rosnącą świadomość potrzeby dbania o kondycję fizyczną.

Na prośbę naszych słuchaczek oferujemy filmy zachęcające do aktywności fizycznej w domu. Do wspólnych ćwiczeń zaprasza Państwa dobrze znany nam trener Adrian Oleksiak.

Wstajesz, włączasz komputer i ćwiczysz!!!

6. Zwiększenie widoczności UTW SGH

Aktywne promowanie działalności w mediach lokalnych i Internecie, aby dotrzeć do nowych potencjalnych słuchaczy i partnerów, co może również przełożyć się na nowe możliwości finansowania.

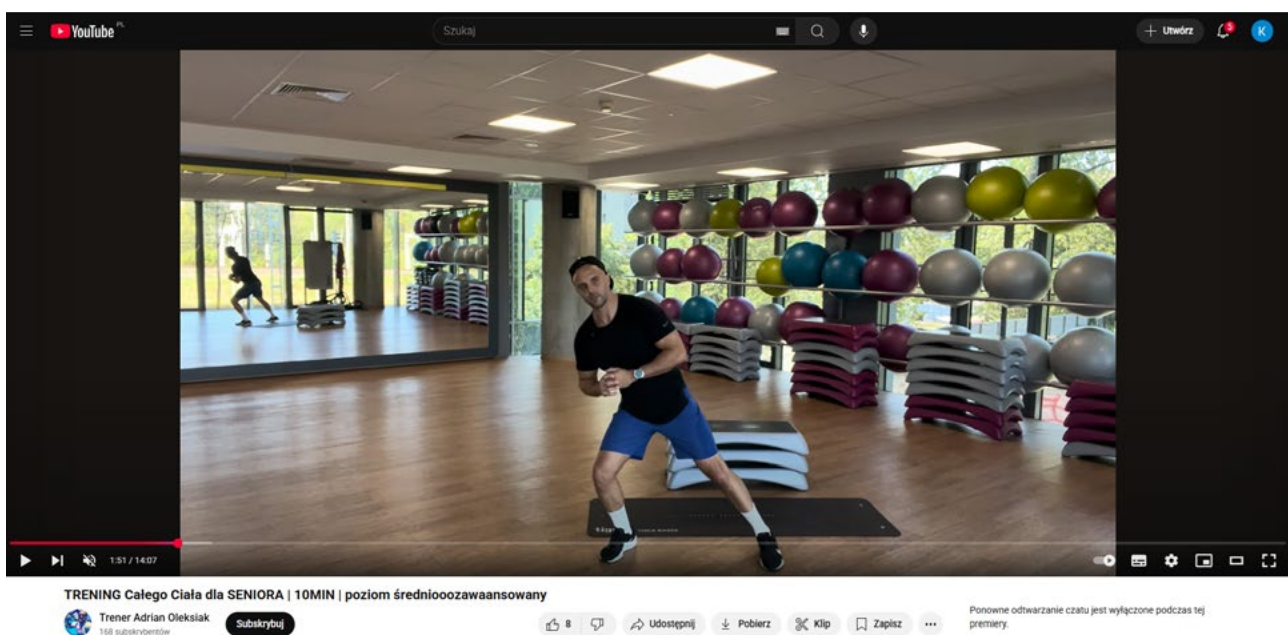
Zapewne znaczącą rolę w tym zadaniu odegra wydawnictwo jubileuszowe projektowane z okazji XX-lecia UTW SGH.

Zachęcamy do przesyłania wspomnień, archiwalnych zdjęć, wierszy oraz prezentacji sylwetek najstarszych stażem Słuchaczy UTW SGH.

Realizacja tych celów pozwoli UTW SGH nie tylko na utrzymanie wysokiej pozycji wśród uniwersytetów trzeciego wieku w Polsce, ale przede wszystkim na dalsze, skuteczne wspieranie rozwoju osobistego i aktywności społecznej warszawskich seniorów.

Czesław Ochenduska

Wiceprezes UTW SGH

URSYNOWSKIE CENTRUM KULTURY ALTERNATYWY

Ursynowskie Centrum Kultury „Alternatywy” to nowoczesna i dynamiczna instytucja, która od 2021 roku pełni ważną rolę w życiu kulturalnym nie tylko Ursynowa, ale całej Warszawy.

Jej celem jest popularyzacja sztuki, wspieranie edukacji artystycznej oraz aktywizacja mieszkańców poprzez różnorodne formy twórczości amatorskiej.

Nazwa „Alternatywy”, wybrana przez ursynowian, nawiązuje do legendarnego serialu Stanisława Barei „Alternatywy 4”, którego akcja rozgrywa się właśnie w tej części Warszawy. To nie tylko ukłon w stronę lokalnej historii i poczucia humoru, ale również trafne odzwierciedlenie cha-

rakteru instytucji, oferującej wiele dróg rozwoju, inspiracji i spędzania wolnego czasu.

Oferta programowa „Alternatyw” jest niezwykle bogata – obejmuje koncerty, spektakle, spotkania literackie, wystawy, seanse filmowe oraz liczne działania edukacyjne i społeczne. Centrum kultury bierze udział w organizacji festiwali teatralnych, filmowych i muzycznych, a także samodzielnie inicjuje projekty, takie jak autorski Festiwal Nowe Oświecenie. Wydarzenia repertuarowe odbywają się w dwóch salach: dużej, nowoczesnej przestrzeni Szekspir, mieszczącej ponad 330 widzów, oraz kameralnej sali Bareja, idealnej na bardziej intymne spotkania.

Od początku działalności do końca 2024 roku w „Alternatywach” odbyło się 1195 wydarzeń, w których wzięło udział ponad 190 tysięcy osób. Blisko 500 z nich miało charakter nieodpłatny. Publiczność mogła uczestniczyć między innymi w 180 koncertach, 124 przedstawieniach teatralnych, 90 wydarzeniach literackich, 320 pokazach filmowych i 36 wystawach. Zorganizowaliśmy także ponad 500 innych inicjatyw, w tym warsztaty, wykłady, gry terenowe czy spacer. Dzięki transmisjom online z naszej oferty skorzystało dodatkowo ponad 300 tysięcy odbiorców. Ważnym elementem działalności placówki są zajęcia stałe – edukacyjne i artystyczne – prowadzone dla różnych grup wiekowych: dzieci, młodzieży, dorosłych i seniorów. Każdego roku odbywa się około 80 cyklicznych kursów, w których uczestniczy kilkaset osób rozwijających swoje pasje pod okiem doświadczonych instruktorów.

„Alternatywy” to miejsce, w którym panuje atmosfera otwartości, akceptacji i wzajemnego poszanowania. Instytucja stawia na dostępność – bez względu na wiek, płeć, pochodzenie czy orientację – tworząc bezpieczną przestrzeń dla wszystkich.

Szczególną uwagę poświęca seniorom, oferując im bogaty program aktywności. Centrum bierze udział w inicjatywach takich jak Warszawskie Dni Seniora i zostało wyróżnione w konkursie Miejsce Przyjazne Seniorom za szeroką ofertę działań oraz tworzenie sprzyjającego klimatu do budowania

więzi i aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym.

– Od początku istnienia „Alternatyw” staramy się tworzyć miejsce, które będzie nie tylko instytucją kultury, ale przede wszystkim przestrzenią spotkań, dialogu i wspólnego działania. Zależy nam, aby każda mieszkanka i każdy mieszkaniec Ursynowa – niezależnie od wieku i doświadcze-

nia – mógł tu znaleźć coś dla siebie, rozwijać pasje, poznawać innych ludzi i współtworzyć lokalną wspólnotę. To właśnie różnorodność i otwartość są naszą największą siłą – podkreśla Krzysztof Czubaszek, dyrektor „Alternatyw”. Nasze centrum kultury to coś więcej niż instytucja – to żywa, pulsująca energia dzielnicy. Miejsce, które inspirowe, integruje i daje przestrzeń do twórczego rozwoju.

To centrum kultury nowej generacji – otwarte, aktywne, zaangażowane.

Od Redakcji: Ursynowskie Centrum Kultury „Alternatywy” stało się jednym z Partnerów organizacji unikalnej imprezy senioralnej – Dnia Uniwersytetów Trzeciego Wieku na Torze Wyścigów Konnych Służewiec 2025.

Dziękujemy za wsparcie tego wyjątkowego w życiu Warszawy wydarzenia, w którym każdorazowo bierze udział 2–3 tys. warszawskich seniorów i gości.

Zapraszamy za rok, a ponadto oferujemy współpracę UTW SGH przy innych projektach senioralnych.

Krystyna Lewkowicz

Wystawa Marty Klonowskiej „Szklana menażeria”

Totalizator Sportowy z myślą o seniorach – wsparcie, aktywizacja i integracja międzypokoleniowa

Totalizator Sportowy, właściciel marki LOTTO, działa na rzecz seniorów, realizując programy i inicjatywy ukierunkowane na ich aktywizację i integrację społeczną. Dzięki systemowemu podejściu spółki oraz akcjom fundacji przy niej działających, seniorzy w całej Polsce mogą korzystać z bogatej oferty kulturalnej, edukacyjnej i prozdrowotnej.

Totalizator Sportowy został powołany do życia w 1955 roku z misją odbudowy infrastruktury sportowej w powojennej Polsce. Dziś misja ta obejmuje także kulturę, edukację i działania społeczne – w tym wspieranie seniorów, których potrzeby są istotnym punktem strategii odpowiedzialności społecznej spółki.

Sztandarowym przykładem zaangażowania Totalizatora Sportowego w dobrostan seniorów jest coroczny **Dzień Uniwersytetów Trzeciego Wieku** organizowany na warszawskim **Torze Wyścigów Konnych Służewiec**. To jedno z największych wydarzeń dla seniorów w Polsce, w którym co roku bierze udział **kilka tysięcy osób** z całego kraju. W programie znajdują się m.in. koncerty, pokazy, konkursy, prelekcje, konsultacje zdrowotne oraz oczywiście gonitwy – atrakcja, która od lat łączy pokolenia i dostarcza niezapomnianych emocji.

Wśród istotnych działań wyróżnia się konkurs **„Aktywny Senior”**, realizowany w ramach programu **Ministerstwa Sportu i Turystyki „Aktywność dla każdego”**, którego operatorem krajowym jest **Fundacja LOTTO im. Haliny Konopackiej**. W ramach zadania organizacje pożytku publicznego zarejestrowane w Polsce – takie jak stowarzyszenia, fundacje, związki stowarzyszeń, koła gospodyń wiejskich, OSP czy Uniwersytety Trzeciego Wieku – mogły ubiegać się o wsparcie

realizacji ogólnodostępnych i otwartych wydarzeń oraz zajęć sportowo-rekreacyjnych dla osób 55+. W wyniku konkursu dofinansowano **260 projektów** o łącznej wartości ponad **14,4 mln zł** na organizację zajęć i wydarzeń sportowych obejmujących różne sporty w zakresie specjalnie dostosowanym do osób w starszym wieku.

Fundacja LOTTO im. Haliny Konopackiej odpowiada również za rozwój komponentu międzypokoleniowego w ramach programu **„Kumulacja Aktywności”**, który choć skierowany jest do dzieci i młodzieży, zachęca także rodziców i dziadków do większej aktywności fizycznej poprzez udział we wspólnych zajęciach sportowych.

Do ważnych działań społecznych można też zaliczyć program **„Rozwój dla Każdego”**. W jego ramach **Fundacja Totalizatora Sportowego** wspiera projekty odpowiadające na bieżące wyzwania związane z doksztalcaniem, aktywizacją zawodową, zdobywaniem dodatkowych kwalifikacji i nabywaniem umiejętności skutecznego poruszania się po rynku pracy.

Z kolei w ramach programu grantowego **„Odpowiedzialni Społecznie” Fundacja Totalizatora Sportowego** finansuje projekty odpowiadające na konkretne potrzeby lokalnych środowisk – m.in. przeciwdziałające samotności, wspierające opiekę długoterminową czy rozwijające edukację cyfrową osób starszych.

Działania Totalizatora Sportowego i jego fundacji na rzecz seniorów **mają charakter długofalowy** i są odpowiedzią na **rzeczywiste potrzeby** tej grupy społecznej. Seniorzy nie są dla spółki jedynie odbiorcami pomocy, lecz pełnoprawnymi uczestnikami życia społecznego – aktywnymi, świadomymi i zaangażowanymi.

**TOTALIZATOR
SPORTOWY**

Właściciel marki

**PONAD
22**

MILIARDY ZŁOTYCH

**NA POLSKĄ KULTURĘ I SPORT
OD 1994 ROKU**

Kupując produkty Totalizatora Sportowego, wspierasz polski sport i kulturę. Z każdej złotówki wydanej na gry liczbowe LOTTO 19 groszy trafia właśnie na te cele.

Dowiedz się więcej na: totalizator.pl/wsparcie

Bank Polski

IKO na wygody w Twoim telefonie

Aplikacja IKO ułatwia
załatwianie codziennych
spraw, nie tylko bankowych:

- płać BLIKIEM i przelewaj
pieniądze na telefon
- kupuj bilety komunikacji
miejskiej, płać za parking
lub autostradę
- korzystaj z ubezpieczeń,
np. OC/AC, domu, podróży
- wymieniaj waluty online

Pobierz IKO z oficjalnego
sklepu z aplikacjami
w swoim telefonie.

Informacje o kontach, sposobach płatności, usłudze wymiany walut oraz Taryfę prowizji i opłat bankowych znajdziesz na pkobp.pl i w placówkach banku. Kantor internetowy dla klientów indywidualnych PKO Banku Polskiego dostępny jest w serwisie iPKO i aplikacji IKO (usługi bankowości elektronicznej). Usługa Płatne Parkowanie oraz usługa sprzedaży biletów komunikacyjnych w aplikacji IKO realizowane są przez Mobile Traffic Data sp. z o.o. i są dostępne w wybranych miastach w Polsce. Usługa opłaty za autostrady jest świadczona za pośrednictwem PKO BP Finat sp. z o.o.

Szczegółowe informacje o ubezpieczeniach, w tym o ograniczeniach i wyłączeniach odpowiedzialności ubezpieczyciela, znajdują się w warunkach ubezpieczenia poszczególnych produktów oraz w ustawie o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych w zakresie obowiązkowego ubezpieczenia dla posiadaczy pojazdów mechanicznych. Ochrony udziela PKO Towarzystwo Ubezpieczeń S.A. Szczegóły dotyczące funkcji aplikacji IKO są dostępne na iko.pkobp.pl.

www.pkobp.pl, infolinia: 800 302 302, brak opłat dla numerów krajowych na terenie kraju; w pozostałych przypadkach opłata zgodna z taryfą operatora